

ELS PROCEDIMENTS DAVANT EL TRIBUNAL DE JUSTÍCIA DE LA UNIÓ EUROPEA.

1. Recurs d'incompliment (arts. 258-260 TFUE)

És un instrument que permet el control de les violacions del Dret de la UE per part dels Estats membres, iniciat a instàncies de la Comissió o d'un altre Estat membre. Es refereix al conjunt d'obligacions derivades dels Tractats (art. 258 TFUE), i per tant totes les normes de la UE, normes internacionals que obliguen a la UE, i les sentències del TJUE, i tant respecte a actuacions com a omissions dels Estats Membres.

Si la Comissió estimara que un Estat membre va incomplir una de les obligacions que li incumbeixen en virtut dels Tractats, emetrà un dictamen motivat sobre aquest tema, després d'haver oferit a dita Estada la possibilitat de presentar les seues observacions (art. 258 TFUE).

A més, qualsevol Estat membre podrà recórrer al TJ, si estimara que un altre Estat membre va incomplir una de les obligacions que li incumbeixen en virtut dels Tractats. Abans que un Estat membre interposara, contra un altre Estat membre, un recurs fundat en un suposat incompliment de les obligacions que li incumbeixen en virtut dels Tractats, haurà de sotmetre l'assumpte a la Comissió. La Comissió emetrà un dictamen motivat, una vegada que els Estats interessats hagen tingut la possibilitat de formular les seues observacions per escrit i oralment en procediment contradictori. Si la Comissió no haguera emès el dictamen en el termini de tres mesos des de la data de la sol·licitud, la falta de dictamen no serà obstacle per a poder recórrer al TJ. Si l'Estat que es tracte no s'atengués a aquest dictamen en el termini determinat per la Comissió, aquesta podrà recórrer al Tribunal (art. 259 TFUE).

Declaració d'incompliment. Si el Tribunal de Justícia declarés que un Estat membre ha incomplí una de les obligacions que li incumbeixen en virtut dels Tractats, aquest Estat estarà obligat a adoptar les mesures necessàries per a l'execució de la sentència del Tribunal (art. 260.1 TFUE). Si la Comissió estimara que l'Estat membre afectat no ha adoptat les mesures necessàries per a l'execució de la sentència del Tribunal, podrà sotmetre l'assumpte al TJ, després d'haver oferit al dit Estat la possibilitat de presentar les seues observacions, i la Comissió indicarà l'import de la suma a tant alçat o de la multa coercitiva que haja de ser pagada per l'Estat membre afectat i que considere adaptat a les circumstàncies. Si el Tribunal declarar que l'Estat membre afectat ha incomplí la seua sentència, podrà imposar-li el pagament d'una suma a tant alçat o d'una multa coercitiva (art. 260.2 TFUE).

Quan la Comissió haja iniciat el procediment a l'empara de l'art. 258 *TFUE, si l'incompliment és relatiu a l'obligació d'informar sobre les mesures de

transposició d'una directiva adoptada conformement a un procediment legislatiu, la Comissió podrà, si ho considera oportú, indicar l'import de la suma a tant alçat o de la multa coercitiva que haja de ser pagada per aquest Estat i que considere adaptat a les circumstàncies. Si el Tribunal comprova l'existència de d'incompliment, podrà imposar a l'Estat membre afectat el pagament d'una suma a tant alçat o d'una multa coercitiva dins del límit de l'import indicat per la Comissió. L'obligació de pagament farà efecte en la data fixada en la sentència (art. 260.3 TFUE).

2. El control de la legalitat (recursos d'anul·lació, d'omissió, i l'excepció d'il·legalitat)

A. Recurs d'anul·lació (arts. 263-264 TFUE).

És un mecanisme que permet el control de les violacions del Dret de la Unió per part de les institucions i òrgans de la UE que estiguen destinats a produir efectes jurídics enfront de tercers, a instàncies d'un Estat membre, el PE, el Consell o la Comissió, així com també el TCU, el BCE, i el Comitè de les Regions exclusivament a l'efecte de salvaguardar les seues prerrogatives; les persones físiques o jurídiques contra els actes dels quals siga destinatària o que l'afecten directa i individualment i contra els actes reglamentaris que l'afecten directament i que no inclouen mesures d'execució (art. 263 TFUE).

Els recursos hauran d'interposar-se en el termini de dos mesos a partir, segons els casos, de la publicació de l'acte, de la seua notificació al recurrent o, mancant açò, des del dia en que aquest haja tingut coneixement del mateix (art. 263 TFUE).

Declaració de nul·litat.

Si el recurs fora fundat, el TJUE declararà nul i sense valor ni efecte algun l'acte impugnat, constituint una sentència amb valor de cosa jutjada i amb un abast *erga omnes* i *ex tunc*. No obstant això, el Tribunal indicarà, si ho estima necessari, aquells efectes de l'acte declarat nul que hagen de ser considerats com a definitius (art. 264 TFUE).

B. Recurs per omissió (art. 265 TFUE).

És un mecanisme que permet el control de la inactivitat de les institucions i òrgans de la UE quan estan obligades a actuar, a instàncies dels Estats membres i les altres institucions de la Unió, així com de les persones físiques i les persones jurídiques (en queixa) sempre que hagen de ser destinataris de l'acte

(o bé conforme a la jurisprudència del TJUE quan no sent els seus destinataris s'ometa l'adopció d'un acte que els afecte directa i individualment, o bé quan siguin potencials destinataris). El recurs només serà admissible si la institució o òrgan que es tracte haguera sigut requerit prèviament perquè actue, podent plantejar el recurs si no s'ha produït una definició de la posició en el transcurs de dos mesos, dins d'un termini de dos mesos (art. 265 *TFUE).

Declaració d'abstenció.

La sentència del TJUE es limita a declarar l'existència d'inactivitat en violació del Dret de la Unió.

De conformitat amb l'art. 266 TFUE la institució, òrgan o organisme del que emane l'acte anul·lat, o l'abstenció del qual haja sigut declarada contrària als Tractats, estaran obligats a adoptar les mesures necessàries per a l'execució de la sentència del TJUE.

C. L'excepció d'il·legalitat (art. 277 TFUE)

És un procediment de "control incidental de la legalitat" (Liñán Nogueras) que permet controlar la legalitat d'un acte d'abast general dins d'un procediment general en el qual s'ha impugnat davant el TJUE una mesura d'aplicació del mateix. No es tracta per tant d'una via processal autònoma d'accés al TJUE, sinó d'una al·legació *exparte* (Alonso García). Art. 277 TFUE:

"Encara que haja expirat el termini previst en el paràgraf sisè de l'article 263, qualsevol de les parts d'un litigi en el qual es qüestione un acte d'abast general adoptat per una institució, òrgan o organisme de la Unió podrà recórrer al Tribunal de Justícia de la Unió Europea al·legant la inaplicabilitat d'aquest acte pels motius previstos en el paràgraf segon de l'article 263."

Declaració d'il·legalitat.

L'apreciació de l'excepció d'il·legalitat per part del TJUE suposa la inaplicabilitat de la disposició de caràcter general en el litigi principal (efectes inter parts) sense gaudir d'abast general o *erga omnes*, sense perjudici que la institució, òrgan o organisme d'adopció estarà obligat a assumir la decisió del TJUE, i les mesures que es deriven de la mateixa, procedint si escau a l'abrogació de la disposició.

3. Control de la responsabilitat extracontractual de la Unió Europea (art. 268 TFUE)

El TJUE serà competent per a conèixer dels litigis relatius a la indemnització per danys al fet que es refereixen els paràgrafs segon i tercer de l'article 340: "En matèria de responsabilitat extracontractual, la Unió haurà de reparar els danys causats per les seues institucions o els seus agents en l'exercici de les seues funcions, de conformitat amb els principis generals comuns als Drets dels Estats membres.

No obstant el disposat en el paràgraf segon, el Banc Central Europeu haurà de reparar els danys causats per ell o pels seus agents en l'exercici de les seues funcions, de conformitat amb els principis generals comuns als Drets dels Estats membres."

Fora d'aquests supòsits en què hi ha una atribució expressa de la competència al TJ, la responsabilitat extracontractual que pugua tenir origen en l'activitat de les institucions de la Unió i els seus agents serà competència dels jutges nacionals. Poden instar la responsabilitat extracontractual (legitimació activa) tant les persones físiques com a jurídiques o els *EEMM amb interès legítim, exigint el TJUE que la demanda es dirigisca contra la Institució o òrgan causant del dany.

Termini de prescripció.

Conforme a l'art. 46 Estatut del TJUE:

"Les accions contra la Unió en matèria de responsabilitat extracontractual prescriuran als cinc anys de produït el fet que les va motivar. La prescripció s'interromprà bé mitjançant demanda presentada davant el Tribunal de Justícia, bé mitjançant reclamació prèvia, que el damnificat podrà presentar a la institució competent de la Unió. En aquest últim cas, la demanda haurà de presentar-se en el termini de dos mesos previst en l'article 263 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea; quan escaigui, seran aplicables les disposicions del paràgraf segon de l'article 265 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea. El present article s'aplicarà també a les accions contra el Banc Central Europeu en matèria de responsabilitat extracontractual."

El TJUE exigeix tres requisits per als supòsits de responsabilitat extracontractual per actes de naturalesa individual: l'existència del dany la relació de causalitat i la naturalesa il·legal de l'acte (*Lütticke c. Comissió*, 1971) No obstant açò, l'aplicació administrativa del Dret de la Unió sol correspondre a les autoritats nacionals, i és excepcional la relació directa, per la qual cosa les accions de responsabilitat extracontractual contra la UE solen derivar de danys derivats de la normativa, i encara que aquesta responsabilitat ha sigut acceptada pel TJUE (*Zuckerfabrik*, 1971), només ha sigut reconeguda en pocs supòsits, exigint a més de la relació de causalitat l'existència d'una "infracció suficientment caracteritzada d'una norma superior de Dret que protegisca als

particulars" (*Schöppenstedt c. Consell*, 1971) fins a dates recents en les quals va desaparèixer la referència a la infracció d'una norma superior (*Bergaderm i Goupil c. Comissió*, 2000), si bé s'ha negat l'existència de responsabilitat per activitat normativa lícita (*FIAMM c. Consell i Comissió*, 2008).

4. La qüestió prejudicial

Atenent a les regles d'atribució de competència, podem distingir diferents tipus de procediment, destacant el de la qüestió prejudicial sobre la validesa i la interpretació del Dret de la Unió, regulada en els arts. 19.3. b) TUE i 267 TFUE.

La tècnica de les qüestions prejudicials constitueix un instrument molt útil que permet atribuir als jutges nacionals l'aplicació efectiva del Dret de la Unió, i al TJUE assegurar la interpretació uniforme del Dret de la UE (Liñán Nogueras).

L'art. 19.3 b) TUE disposa que el TJUE es pronunciarà de conformitat amb els Tractats "amb caràcter prejudicial, a petició dels òrgans jurisdiccionals nacionals, sobre la interpretació del Dret de la Unió o sobre la validesa dels actes adoptats per les institucions". I l'art. 267 TFUE precisa els dos tipus de qüestions prejudicials, d'interpretació i de validesa:

"El Tribunal de Justícia de la Unió Europea serà competent per a pronunciar-se, amb caràcter prejudicial:

a. sobre la interpretació dels Tractats;

b. sobre la validesa i interpretació dels actes adoptats per les institucions, òrgans o organismes de la Unió;

Quan es plantege una qüestió d'aquesta naturalesa davant un òrgan jurisdiccional d'un dels Estats membres, aquest òrgan podrà demanar al Tribunal que es pronuncie sobre la mateixa, si estima necessària una decisió sobre aquest tema per a poder emetre la seua fallada.

Quan es plantege una qüestió d'aquest tipus en un assumpte pendent davant un òrgan jurisdiccional nacional, les decisions del qual no siguin susceptibles d'ulterior recurs judicial de Dret intern, aquest òrgan estarà obligat a sotmetre la qüestió al Tribunal.

Quan es plantege una qüestió d'aquest tipus en un assumpte pendent davant un òrgan jurisdiccional nacional en relació amb una persona privada de llibertat, el Tribunal de Justícia de la Unió Europea es pronunciarà com més prompte millor."

Aquesta regulació ha sigut desenvolupada en el ETJUE (de 13 de desembre de 2007 i vigent des de l'1 de desembre de 2009) annex al Tractat de Lisboa com a Protocol núm. 3, en els articles 23 i 23 bis, i en el Reglament de Procediment del TJ de 25 de setembre de 2012 (RTJ), en vigor des de l'1 de novembre de 2012, als articles 93 a 118; i ha sigut precisada a través de la jurisprudència del propi Tribunal de Justícia, que apareix resumida en les Recomanacions als òrgans jurisdiccionals nacionals, relatives al plantejament de qüestions prejudicials (2012/ C 338/01) del Tribunal de Justícia, de 6 de novembre de 2012, recomanacions que no tenen caràcter vinculant, sinó que pretenen donar orientacions als òrgans jurisdiccionals nacionals sobre la forma i efectes del procediment.

Òrgan jurisdiccional

El Tribunal de Justícia ha delimitat com un concepte autònom el de "òrgan jurisdiccional" a l'efecte del plantejament de la qüestió prejudicial, d'una forma bastant àmplia, atenent a criteris materials més que formals i exigint com a elements l'origen legal de l'òrgan, el seu caràcter permanent, l'obligatorietat de la seua jurisdicció, el caràcter contradictori del procediment, l'aplicació de normes jurídiques (i no d'equitat) i la seua independència (per totes *Vaassen-Göbbels*, 1966; i *De Coster*, 2001); rebutjant en aquest sentit com a tals als tribunals arbitral (de dret privat) i qualsevol un altre la constitució del qual es dega a la voluntat de les parts en litigi, o els estrictament administratius com un tribunal de comptes. I ha admès com a tals per exemple a col·legis professionals que havien d'adoptar decisions jurisdiccionals, el Tribunal de Defensa de la Competència espanyol, els Tribunals Econòmic-Administratius, o els Tribunals constitucionals.

Plantejament de la qüestió prejudicial

Per a plantejar la qüestió prejudicial el TJUE exigeix que siga pertinent, és a dir, que pugui tenir influència o condicionar el litigi. A més, l'art. 267 TFUE diferencia segons es tracte d'òrgans d'última instància (les decisions de la qual no siguen susceptibles d'ulterior recurs judicial de Dret intern) i la resta. Mentre que els òrgans d'última instància estaran obligats a plantejar-la, els altres tenen la potestat de fer-ho. No obstant açò, el Tribunal de Justícia va tenir oportunitat de matisar l'obligació dels tribunals d'última instància a través de la doctrina del "acte aclarit", no sent necessari tal plantejament quan el Tribunal de Justícia ja haja tingut ocasió de pronunciar-se al respecte (*Dóna Costa*, 1963; i *Francovich i Bonifaci*, 1991).

També és important ressaltar la doctrina del "acte clar", quan la correcta aplicació del Dret de la Unió pot imposar-se amb tal evidència que no deixi lloc a cap dubte raonable sobre la manera de resoldre la qüestió, llavors el jutge nacional pot resoldre-la sense plantejar-li-la al TJUE; però "abans d'arribar a aquesta conclusió, l'òrgan jurisdiccional ha d'estar convençut que la mateixa evidència s'imposarà igualment als òrgans jurisdictionals nacionals dels altres Estats membres i al Tribunal de Justícia, de manera que només si es compleixen aquests requisits, l'òrgan jurisdiccional nacional podrà abstenir-se de sotmetre la qüestió al Tribunal i resoldre-la sota la seua pròpia responsabilitat" (*Cilfit*, 1982).

No obstant això, cal remarcar, que com hem dit abans, el TJUE és competent de forma exclusiva per a declarar la invalidesa d'una norma de Dret de la Unió (*FotoFrost*, 1987), per la qual cosa un jutge nacional que considere que una norma de la UE pot ser invàlida no podria procedir a resoldre l'assumpte de forma directa, sinó que ha de plantejar en tot cas la qüestió prejudicial de forma obligatòria; mentre sí té en canvi la possibilitat de desestimar els motius d'invalidesa que s'invoquen davant ells. El monopoli del TJUE per a la declaració d'invalidesa de disposicions de la Unió es manté fins i tot quan ja haguera declarat invalides disposicions equivalents d'una altra norma comparable (*Gaston Schul*, 2005).

Conforme al TC espanyol, que ha assumit la doctrina de l'acte aclarit i de l'acte clar del TJUE, el règim jurídic de la qüestió prejudicial és diferent del que regeix el plantejament de la qüestió d'inconstitucionalitat, en el qual existeix obligació de plantejar una qüestió d'inconstitucionalitat quan no es pot aconseguir una interpretació de normes legals, posteriors a la Constitució, que s'acomode al text constitucional. Així, STC 78/2010, de 20 d'octubre:

*"Diferent és el règim jurídic de la qüestió prejudicial pròpia del Dret comunitari, doncs l'obligació de plantejar-la desapareix, àdhuc tractant-se de decisions d'òrgans jurisdictionals nacionals que no són susceptibles d'un recurs judicial conforme al Dret intern, tant quan la qüestió suscitada anara materialment idèntica a una altra que haja sigut objecte d'una decisió prejudicial en cas anàleg (SSTJCE de 27 de març de 1963, assumptes Dóna Costa i acumulats, 28 a 30/62; i de 19 de novembre de 1991, assumpte Francovich i *Bonifaci, C-6 i 9/90), com quan la correcta aplicació del Dret comunitari pot imposar-se amb tal evidència que no deixi lloc a cap dubte raonable sobre la solució de la qüestió (STJCE de 6 d'octubre de 1982, assumpte Cilfit, 283/81). I és que per a deixar d'aplicar una norma legal vigent per la seua contradicció amb el Dret comunitari el plantejament de la qüestió prejudicial només resulta precís, amb la perspectiva de l'art. 24 CE, en cas que concórreguen els pressupostos fixats a aquest efecte pel propi Dret comunitari,*

la concurrència del qual correspon apreciar als Jutges i Tribunals de la jurisdicció ordinària.”

Així, encara que la falta de plantejament pot aparellar vulneració del 24CE en determinats suposats (SSTC 58/2004, 78/2010), un rebuig amb exteriorització suficient i raonada dels criteris jurídics no ho vulnera (SSTC 7/2013 i 212/2014).

La sentència del Ple del TC 232/2015, de 5 de novembre (BOE 11 de desembre de 2015) resumeix i desenvolupa la doctrina constitucional respecte de la qüestió prejudicial (FJ 5): a) Deixar d'aplicar una llei interna, sense plantejar qüestió d'inconstitucionalitat, per entendre que aqueixa llei és contrària al DUE, sense plantejar tampoc qüestió prejudicial és contrari al dret a un procés amb totes les garanties (art. 24.2 CE) si existeix un “dubte objectiu, clara i terminant” sobre aqueixa suposada contradicció; 2) No obstant açò, deixar de plantejar la qüestió prejudicial i aplicar una llei nacional que una part al·lega contrària al DUE no vulnera el dret a la tutela judicial efectiva si aqueixa decisió és fruit d'una exègesi racional de la legalitat ordinària, doncs solament aquests paràmetres tan elevats formen part dels drets consagrats en l'art. 24 CE; c) Correspon al TC vetllar pel respecte del principi de primacia DUE quan, com ocorre en aquest cas, existisca una interpretació autèntica efectuada pel TJUE, doncs el desconeixement i la preterició de la mateixa, tal com ha sigut interpretada, pot suposar una “selecció irraonable i arbitrària d'una norma aplicable al procés”, i allò pot donar lloc a una vulneració del dret a la tutela judicial efectiva.⁷

L'art. 4 bis de la LOPJ introduït per la L.O 7/2015, de 21 de juliol, estableix expressament l'obligació -ja existent- que els jutges i tribunals apliquen el Dret de la UE d'acord amb la interpretació que del mateix realitza el TJUE. Així com que si els òrgans jurisdiccionals nacionals decideixen el plantejament de una qüestió prejudicial davant el TJUE ho faran d'acord amb la jurisprudència d'aquest últim, mitjançant acte i prèvia audiència de les parts.

Si fet el judici de rellevància el jutge nacional estima necessària una resposta del TJUE per a resoldre el litigi del que coneix podrà o deurà (si la seua decisió no és recurrible en Dret intern) plantejar la qüestió prejudicial. En aquest cas procedirà suspendre el procediment intern i notificar la decisió de plantejar la qüestió al TJ (art. 23 ETJUE).

Procediment davant el Tribunal de Justícia.

Art.23 ETJUE. Notificada la decisió del jutge nacional, el Secretari del Tribunal de Justícia notificarà tal decisió a les parts litigants, als Estats membres i a la Comissió, així com a la institució, òrgan o organisme de la Unió que haja adoptat l'acte la validesa del qual o interpretació es qüestiona. En el termini de dos mesos des d'aquesta última notificació, les parts, els Estats membres, la

Comissió i, quan escaigui, la institució, òrgan o organisme de la Unió que haja adoptat l'acte la validesa del qual o interpretació es qüestiona tindran dret a presentar al Tribunal de Justícia al·legacions o observacions escrites; així com si escau als Estats parteix en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu, diferents dels Estats membres, i a l'Òrgan de Vigilància de la AELC, previst per aquest Acord, que, en el termini de dos mesos des de la notificació i sempre que resulte afectat un dels àmbits d'aplicació de tal Acord, podran presentar al Tribunal de Justícia al·legacions o observacions escrites. També quan un acord, referent a un àmbit determinat, celebrat pel Consell i un o diversos tercers Estats atribuïska a aquests la facultat de presentar al·legacions o observacions escrites en el cas que un òrgan jurisdiccional d'un Estat membre sotmeta al Tribunal de Justícia una qüestió prejudicial que afecte a l'àmbit d'aplicació d'aquest acord, la decisió de l'òrgan jurisdiccional nacional que plantege aquesta qüestió es notificarà també als corresponents tercers Estats, els quals podran presentar al Tribunal de Justícia al·legacions o observacions escrites en el termini de dos mesos a partir d'aquesta notificació.

El TJ demana per a l'admissibilitat de les qüestions prejudicials que les preguntes se susciten en un litige real, les qüestions guarden relació amb el del mateix, i siguen suficientment motivades (*Telemarsicabruzzo*, 1993; *Canal Satèl·lit Digital*, 2002). Així, quan una qüestió prejudicial siga idèntica a una altra sobre la qual el Tribunal ja hi haja resolt, quan la resposta a tal qüestió pugua deduir-se clarament de la jurisprudència o no suscite cap dubte raonable, el TJ podrà decidir en qualsevol moment, a proposta del Jutge Ponent i després de sentir a l'Advocat General, resoldre mitjançant acte motivat. (art. 99 RTJ).

Ara bé, si es compleixen els requisits, el TJ es considera obligat a respondre i ho fa de manera que la resposta siga útil per al jutge nacional encara que para açò haja de reformular les preguntes (Liñán Nogueras). El RTJ regula a més un procediment prejudicial accelerat (arts. 105 i 106) que permet la reducció de terminis quan la naturalesa de l'assumpte exigisca resoldre-ho en breu termini, i un procediment prejudicial d'urgència (arts. 107-114) les qüestions relatives a l'espai de llibertat, seguretat i justícia, que permet també reduir els terminis en cas d'urgència.

Efectes de les sentències del TJ que resolen les qüestions prejudicials

La sentència d'interpretació vincularà i servirà al jutge nacional per a resoldre el litigi principal. Produeix efectes de cosa jutjada per al cas concret, vinculant a tots els òrgans jurisdiccionals que coneguen del mateix, sense perjudici de l'abast *erga omnes* per la vinculatorietat de la interpretació per a tots els òrgans jurisdiccionals dels Estats membres a l'hora d'interpretar el Dret de la Unió; el que no obsta que es pugua plantejar una nova qüestió*prejudicial quan la qüestió es base en diferents motius i arguments.

La sentència d'apreciació de validesa pot declarar la validesa o invalidesa de l'acte qüestionat amb efectes generals o *erga omnes*. La declaració d'invalidesa vincularà al jutge nacional per a resoldre el litigi principal, i a més, vincularà a tots els òrgans jurisdiccionals nacionals que hauran de considerar com a invàlid aquest acte.

En tots dos casos els efectes temporals són *ex tunc* (retroactius), si bé el TJUE pot limitar-los atenent a les circumstàncies de l'assumpte.

5. Els recursos de cassació i reexamen.

Recurs de cassació

És un mitjà extraordinari d'impugnació de sentències per motius basats en Dret l'objecte del qual és la revisió i si escau anul·lació total o parcial de la resolució recorreguda del TG o del TFP (del que coneixerà el TJ o el TG, respectivament) o que s'estime total o parcialment les pretensions adduïdes en primera instància; excloent-se noves pretensions.

Motius de cassació: incompetència del TG o del TFP, irregularitat del procediment seguit en primera instància que lesiona els interessos de la part recurrent, així com una violació del DUE.

Sentència de cassació. Si és estimatoria anul·larà la decisió, podent resoldre definitivament el litigi quan el seu estat ho permeti o bé pot retornar l'assumpte per a la seua resolució a la instància.
Reexamen (arts. 62 a 2 ter ETJUE)

Es tracta d'un segon examen d'una resolució del TG per part del TJ a petició de l'Advocat General quan aquest considere que existeix un risc greu que es vulnere la unitat o coherència del DUE, instat en el termini d'un mes des de la sentència del TG.

6. Dictàmens consultius en relació als acords internacionals (art. 218.11 TFUE)

Cal destacar aquest mecanisme de control previ d'acords internacionals, doncs conforme a l'art. 218.11 TFUE:

"Un Estat membre, el Parlament Europeu, el Consell o la Comissió podran sol·licitar el dictamen del Tribunal de Justícia sobre la compatibilitat amb els Tractats de qualsevol acord previst. En cas de dictamen negatiu del Tribunal

de Justícia, l'acord previst no podrà entrar en vigor, excepte modificació d'aquest o revisió dels Tractats."

És un mecanisme de control exdavant d'acords internacionals, per a prevenir eventuais contradiccions entre els Tractats i aquests acords, ja que no exclou un control *ex post* a través de vies ordinàries (Despeses locals OCDE, 1975).

Cal destacar que quan el Tribunal de Justícia va ser consultat per primera vegada sobre l'adhesió al CEDH, el Tribunal va declarar la seua competència per a pronunciar-se però va afirmar que no en l'estat del Dret comunitari llavors vigent, la Comunitat Europea mancava de competència per a adherir-se al *CEDH (Dictamen del Tribunal de Justícia de 28 de març de 1996, 2/94). Amb el Tractat de Lisboa s'introdueix en l'art. 6.2 TUE que la Unió s'adherirà al CEDH, encara que aquesta adhesió no modificarà les competències de la Unió que es defineixen en els Tractats. Consultat sobre el Projecte d'acord d'adhesió, el TJ ha conclòs que el mateix no és compatible amb les disposicions del DUE (Dictamen del TJ de 18 de desembre de 2014, 2/13).

7. El control judicial de la Política Exterior i de Seguretat Comuna

Remissió als temes 9 i 10.

8. La protecció de drets fonamentals.

Remissió als Apunts de Dret de la Unió Europea.